

Posudek diplomové práce

Název práce: **Motive der sorbischen Lausitz in ausgewählten Kunstmärchen der Gegenwartsliteratur**

Autor: **Bc. TEREZA VALÁŠKOVÁ**

Vedoucí dipl. práce: PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.

Oponent: Eva Markvartová, Ph.D.

Předložená diplomová práce (102 stran) je psána německy, obsahuje úvod, dvě stěžejní části, závěr, seznam použité literatury a dalších informačních zdrojů a obrazovou přílohu.

K jednotlivým částem/kapitolám:

Autorka si zvolila mimořádně zajímavé téma motivů Lužice v žánru umělé pohádky. Práce je standardně rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část má logickou strukturu: přináší vhled do historicko-kulturního vývoje Lužice, mytologie a folkloru Lužických Srbů a osvětluje žánr umělé pohádky. V druhé části práce jsou představeni jednotliví autoři, jejich klíčová díla, následuje výčet a analýza stěžejních lužickosrbských motivů ve vybraných pohádkách.

Diplomantka se svého úkolu zhostila velmi dobře. Nejprve zprostředkovává velké množství faktografických poznatků o politických a kulturních dějinách Lužických Srbů, lužické srbštině, lužickém semináři, srbsko-českých vztazích, aktuálních problémech Lužice atd. Poté se věnuje mytologii a folkloru (např. slavnosti kermuša, velikonoční vodě, ptačí svatbě apod.); výběr je přitom logicky zúžen na zvyky příp. postavy mající vztah k vybraným umělým pohádkám (např. skříteci, bludičky, polednice, Krabat, trpaslíci, vodník, drak apod.). Druhá část práce přináší výčet lužickosrbských motivů ve vybraných dílech devíti autorů. Zkoumané motivy jsou rozděleny do tří oblastí (kulturní dějiny, mytologie a folklor Lužických Srbů). Motivická analýza je původní a originální, dílčí závěry jsou přesvědčivě formulované.

Autorka předkládá nadstandardní práci, která více než bohatě splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Přináší zajímavá zjištění ve zkoumané oblasti a dokládá, že ve vybraných

titulech současné literatury pro děti a mládež lze nalézt motivy spojené s Lužicí ze všech tří vytyčených oblastí, což dokazuje aktuálnost lužickosrbských témat v literatuře pro děti a mládež. Tím je dána jasná odpověď na vlastní přínos práce nejen v oblasti germanistiky, ale i lužickosrbské kultury v širším evropském literárním kontextu.

Autorka věnovala tématu opravdu mimořádnou pozornost. Obzvláště oceňuji pečlivý a zodpovědný přístup k zadanému úkolu, jenž se projevuje mimo jiné i v množství sekundární literatury, které dokázala diplomantka projít a zpracovat. Vyzdvihnout lze určitě i solidní stylistickou úroveň celého textu. Práce je vhodně doplněna obrázkovou přílohou a přehlednými grafy. Po formální stránce nebyly zjištěny žádné závažnější nedostatky.

Vzhledem k výše uvedenému hodnocení **doporučuji práci k obhajobě.**

Otázky a náměty k rozpravě:

1. Was verstehen Sie unter dem Begriff Motiv? Sind sorbisch lautende Namen (z. B. die Namen der Müllergesellen wie Michal, Lobosch, Janko) wirklich Motive? Sie bilden weder „eine kleinste selbstständige Inhaltseinheit“¹, noch kommt ihnen eine dynamische, die Situation verändernde Kraft zu – denn nicht die Figur, sondern eine bestimmte Handlung, ein bestimmter Gedanke oder ein bestimmtes Gefühl einer Figur ist dynamisch in diesem Sinne.
2. Gibt es in den sorbischen Märchen ähnliche Grundmuster und archetypische Strukturen wie bei den klassischen Kindermärchen? (Viele beginnen z. B. mit einer Mangelsituation; die gute Mutter stirbt, der Vater hat eine zweite Frau geheiratet; ein Paar bekommt lange kein Kind; als nächste Handlungseinheit kommt die Hilfe, Heldenreise etc....).
3. Wenn Sie deutsche und sorbische Märchen vergleichen, gibt es große Unterschiede bei den Figurenkonstellationen?
4. Aus welchem Land kommen Ihrer Meinung nach die schönsten Märchen?

V Praze, dne 5. 8. 2014

¹ So die Definition im *Reallexikon der deutschen Literaturwissenschaft*. Vollständig lautet sie: „Kleinste selbstständige Inhalts-Einheit oder tradierbares intertextuelles Element eines literarischen Werks“ (Drux, 638).